

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27013314	IES Santiago Basanta Silva	Vilalba	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Relixión católica	3º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	19
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	19
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	19
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	20
6. Medidas de atención á diversidade	20
7.1. Concreción dos elementos transversais	20
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	23
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	24
9. Outros apartados	25

1. Introducción

Coa incorporación da materia de Relixión ao currículo de Educación Secundaria Obrigatoria, a lexislación educativa en España é coherente coa Declaración Universal dos Dereitos Humanos de 1948, que recoñece o dereito de todos a un tempo educación integral e o dereito preferente das familias para elixir o tipo de educación que haberá de darse aos seus fillos e fillas. Estes dereitos e liberdades fundamentais están así recoñecidos no Pacto Internacional de Dereitos Económicos, Sociais e Culturais de 1966 e a Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea do 2000. A LOMLOE, ademais, no primeiro apartado do seu primeiro artigo, asegurou o cumprimento efectivo dos dereitos da infancia segundo o establecido na Convención sobre os Dereitos do Neno. Son referencias básicas do dereito internacional ratificadas polo Estado español. Cúmprese así o establecido na Constitución española de 1978 no seu Título primeiro sobre dereitos e liberdades fundamentais, no referido á liberdade relixiosa e o dereito á educación. Neste marco, o ensino da Relixión Católica propónse como materia curricular de oferta obrigatoria para os centros escolares e de libre elección para as familias. Forma parte da proposta educativa necesaria para o pleno desenvolvemento da personalidade dos alumnos e alumnas. O currículo da materia de Relixión Católica é resultado dun fecundo diálogo da Teoloxía, fonte epistemolóxica que proporciona os saberes básicos esenciais para unha formación integral na escola inspirada na visión cristiá da vida, con outras fontes curriculares, especialmente a psicopedagóxica, que orientan o necesario proceso educativo na Educación Secundaria Obrigatoria. O deseño curricular da materia de Relixión Católica tivo en conta o contexto global que está a vivir a educación nas primeiras décadas do século XXI: dialogou co marco europeo de educación nas súas competencias clave de 2018 e quere integrarse no seu horizonte de 2025, deixouse interpelar pola sensibilidade dos obxectivos de desenvolvemento sostible e a cidadanía global e intercultural, e tivo en conta a oportunidade de reimaxinar os futuros da educación priorizando o aprender a ser e a vivir con outros. Á vez, deixouse afectar polos compromisos do Pacto Educativo Global, promovido pola Igrexa católica, que subliña a centralidade da persoa nos procesos educativos, escóitaa das novas xeracións, a acollida de todas as realidades persoais e culturais, a promoción da muller, a responsabilidade da familia, a educación para unha nova política e economía e o coidado da casa común. Especialmente, o currículo de Relixión Católica ábrese ás iniciativas eclesiais da Misión 4.7, sobre a ecoloxía integral, e do Alto Comisionado para a Fraternidade Humana conformado por diversas relixións para construír a casa común e a paz mundial. Desta maneira, o ensino da relixión católica, mantendo a súa peculiaridade e a esencia do diálogo fe-cultura e fe-razón que a caracterizou na democracia, acolle os signos dos tempos e responde os desafíos da educación neste século XXI.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar, valorar e expresar os elementos crave da dignidade e identidade persoal a través da interpretación de biografías significativas, para asumir a propia dignidade e aceptar a identidade persoal, respectar a dos outros, e desenvolver con liberdade un proxecto de vida con sentido.	1-3			1-4	1-2-4-5		2-3	3
OBX2 - Valorar a condición relacional do ser humano, desenvolvendo destrezas e actitudes sociais orientadas á xustiza e á mellora da convivencia tendo en conta o maxisterio social da Igrexa, para aprender a vivir con outros e contribuír á fraternidade universal e a sustentabilidade do planeta.	2-5	3	5	3	3	1-2-4	1	
OBX3 - Asumir os desafíos da humanidade desde unha perspectiva inclusiva recoñecendo as necesidades individuais e sociais, discerníndoos coas claves do <i>¿Reino de Deus¿</i> , para implicarse persoal e profesionalmente na transformación social e o logro do ben común.	1-5		3	1	3	3-4	1	3

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Interpretar e admirar o patrimonio cultural nas súas diferentes expresións, recoñecendo que son portadoras de identidades e sentido, apreciando como o cristianismo se ha encarnado en manifestacións diversas, para desenvolver sentido de pertenza, participar na construción da convivencia e promover o diálogo intercultural no marco dos dereitos humanos.	4	3		2-3		3		1-2-4
OBX5 - Recoñecer e apreciar a propia interioridade, a experiencia espiritual e relixiosa, presente en todas as culturas e sociedades, comprendendo a experiencia de personaxes relevantes e valorando as posibilidades do relixioso, para discernir posibles respostas ás preguntas sobre o sentido da vida, e favorecer o respecto entre as diferentes tradicións relixiosas.	1				1-3-5	3	2	1-3
OBX6 - Identificar e comprender os contidos esenciais da Teoloxía cristiá, contemplando e valorando a contribución da tradición cristiá á procura da verdade, para dispoñer dunha síntese do cristianismo que permita dialogar con outras tradicións, paradigmas e cosmovisións.	2-3		4	1	4-5	1-4	3	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Unha rede de coidados	<p>A rede de coidados forma parte de calquera grupo humano. Recibimos coidados desde o nacemento por parte dos nosos pais, máis adiante amplíase a outros familiares, aos amigos e os compañeiros de clase.</p> <p>Segundo crecemos, tamén nós comezamos a coidar e cando somos adultos podemos decidir dar un paso máis e crear unha rede máis estreita coa nosa parella e cos nosos fillos. Pero a rede de coidados non termina coas nosas relacións afectivas cara a nós mesmos ou facía outros seres humanos, senón que se estende ao planeta e á nosa vinculación crente con Deus.</p>	10	5	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	Coidóme	<p>Coidarse e sentirse ben son accións que necesitamos realizar en todo momento se desexamos ter unha vida saudable desde o punto de vista físico e mental. Supón conectar coa nosa situación actual, que é cambiante e está suxeita a múltiples variables polo que será necesario aceptar as nosas emocións e conectarnos cos valores que rexen a nosa vida. Trátase de responder dun modo flexible #ante as situacións difíciles e incomodas que todos temos na nosa realidade cotiá, para iso é moi importante manter a conexión coas persoas que forman parte da nosa vida, as que nos queren e queremos.</p>	15	4	X		
3	Coidámonos	<p>O ser humano é un ser social por natureza. Desde as orixes da humanidade viviu en compañía doutros formando pequenas comunidades. De igual forma, desde que nacemos necesitamos doutras persoas para crecer e desenvolvernos de forma saudable. Convivir é vivir en compañía doutros desde o respecto e a tolerancia #ante outras formas de pensar, de expresarse, así como aceptar costumes e tradicións; loxicamente #ante as persoas próximas mostrámonos especialmente sensibles e preocúpanos o seu coidado e a iso dedicamos parte do noso tempo e da nosa enerxía, non como un deber senón coa gratitude que nace do noso agarimo.</p>	10	4	X		
4	Lugares de coidado	<p>Os lugares por excelencia tradicionais onde os homes de sentiron coidados foron as vivendas e dentro destas os dormitorios; nelas desenvolveuse a vida privada, o reduto onde nos sentimos a salvo de calquera perigo real ou imaxinario. Con todo, existen lugares públicos que tamén cumpren esa función como as prazas, as igrexas, os hospitais e as infraestruturas.</p>	15	4		X	
5	Coidar o futuro	<p>En coidar o futuro a disxuntiva pasa por discernir se o ser humano legará ás xeracións futuras un medio ambiente san e unhas relacións entre as persoas baseadas na xustiza, ou se pola contra no futuro a terra será un espazo pouco seguro e con condicións precarias para a vida. No primeiro caso trátase de avanzar cara á utopía tomando conciencia de que non poderemos</p>	10	4		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
5	Coidar o futuro	nunca conseguila totalmente e evitar a distopía, é dicir unha sociedade infestada de defectos.	10	4		X	
6	Xesús coidador	Na sociedade actual hai millóns de persoas dependentes dos coidados doutras ante situacións de sufrimento de moi diverso tipo. Xesucristo, involucrouse de cheo no sufrimento dos máis desvalidos para restaurar as relacións, restituír a dignidade das persoas, aliviar o seu sufrimento e incluílos de novo na vida social e comunitaria. El utilizou a metáfora do Bo Pastor para facer alusión ao conxunto de actitudes que o realizaba no seu compañamento aos demais. Por iso, para os cristiáns coidar é facelo con respecto, con tenrura e con compaixón.	10	4		X	
7	Cidadáns do mundo	Falar de cidadanía supón ter claro en primeiro lugar que as persoas habitan nunha casa, pertencen a unha comunidade ou país de referencia, con vínculos familiares e cunha serie de dereitos. Esta situación dista moito de ser posible para miles de millóns de persoas que sobreviven en circunstancias miserables e con pouca esperanza de mellorar. Se isto é así en determinados países ou zonas das cidades, o concepto de cidadanía mundial antóllase afastado de conseguir.	15	5			X
8	Unha Igrexa que coida	A Igrexa ten a misión de coidar a todas as persoas. Nas primeiras comunidades cristiás reuníanse para a instrución e o compartir, pero, tamén sentían a responsabilidade de coidar aos necesitados e aos que sufrían. Jesús era coñecido polo seu ministerio (servizo) de curación e animou aos seus discípulos a que lle imitasen ao afirmar que os actos de amor feitos no seu nome servirían para distinguir aos crentes verdadeiros dos que facían profesión de fe baleira.	15	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Unha rede de coidados	5

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Incorporar no seu proxecto persoal valores de coidado propio como parte da responsabilidade moral cun mesmo, segundo o mandamento evanxélico do amor.	PE	65
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Recoñecer os vínculos de coidado que establecemos cos demais e cos seres vivos.		
CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral.	Propoñer accións concretas para o coidado da natureza e o goce da Creación como agasallo de Deus		
CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.	Profundar no diálogo da ecoloxía integral coa reflexión científica sobre o desenvolvemento sostible.		
CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.	Comprender que a relación persoal con Deus é un elemento crave na visión crente do ser humano.	TI	35
CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.	Identificar a raíz bíblica e teolóxica que, para o cristianismo, fundamenta o coidado propio e mutuo.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana. - Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - O Evanxeo como resposta á procura de sentido. - Razonabilidade da fe, desenvolvemento integral da persoa e fomento do ben común. - A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo. - A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural. - Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta. - Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático.

UD	Título da UD	Duración
2	Coidóme	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Comprender o valor da amizade na construción dun proxecto persoal de vida.	PE	65
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Reflexionar sobre a repercusión nos outros do coidado integral persoal.		
CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.	Relacionar algunhas expresións culturais e artísticas co canon de beleza dos seus contextos históricos.		
CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.	Poñer en diálogo as contribucións do desenvolvemento sostible e o benestar físico, o deporte coa tradición bíblica e a ecoloxía integral.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.	Recoñecer todas as dimensións persoais que, desde a perspectiva cristiá, expresada desde o relato do Xénese que hai que coidar para unha formación humana integral.	TI	35
CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.	Valorar prácticas de silencio como facilitadoras para a reflexión sobre cuestións que afectan á pregunta polo sentido.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana. - Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal. - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - O Evanxeo como resposta á procura de sentido. - Estratexias de comunicación en distintas linguaxes das propias ideas, crenzas e experiencias en contextos interculturais. - Razonabilidade da fe, desenvolvemento integral da persoa e fomento do ben común. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo. - A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural. - Respecto #ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural. - Valor das prácticas espirituais do monacato, a mística e a devoción popular. - Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.

UD	Título da UD	Duración
3	Coidámonos	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer os trazos esenciais da antropoloxía cristiá, relacionándoos cos dereitos fundamentais e a defensa da dignidade humana, verificándoos en situacións globais.	Descubrir nos textos de referencia da antropoloxía cristiá o carácter sacro do vínculo que nos une aos demais.	PE	50
CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.	Analizar, descubriendo o seu significado, obras artísticas nas que se expresan contidos bíblicos ou teolóxicos.		
CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.	Poñer en diálogo as contribucións das ciencias naturais e as ciencias sociais valorando a súa complementariedade coa tradición bíblica e a ecoloxía integral.		
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Valorar a cooperación e a axuda fronte á competición como comportamento desexable para o desenvolvemento persoal e social.	TI	50
CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral.	Achegar a análise das necesidades e as propostas de coidado á súa realidade máis próxima.		
CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.	Vincular a misión da Igrexa coa experiencia dos primeiros discípulos de Xesús.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana. - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - O Evanxeo como resposta á procura de sentido. - A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo. - Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas. - A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Respecto #ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural. - Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.

UD	Título da UD	Duración
4	Lugares de coidado	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral.	Comprender a importancia e recoñecer lugares e estruturas de coidado nos que se organiza a vida social.	PE	50
CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.	Analizar relatos evanxélicos para comprender o sentido do compromiso cristián..		
CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.	Recoñecer en obras literarias a expresión da comprensión cristiá do vínculo coa natureza.		
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Descubrir, desde a perspectiva cristiá, a importancia da arte, a cultura e a beleza no coidado e desenvolvemento de todas as dimensións, incluída a transcendente, do humano.	TI	50
CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.	Valorar respostas cívicas a cuestións de prevención e coidado á luz da doutrina social da Igrexa.		
CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.	Profundar no coñecemento a misión da Igrexa, a súa organización e o seu servizo á sociedade.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.
- Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana.
- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.
- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.
- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.
- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo.
- Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas.
- Respecto #ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural.
- Figuras históricas e eclesiais comprometidas co ben común.
- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.
- Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta.
- Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático.

UD	Título da UD	Duración
5	Coidar o futuro	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Expresar a importancia dos dons recibidos e da vocación persoal á hora de pensar no futuro persoal e colectivo inspirándose na relación de Xesús co seu Pai	PE	60
CA1.7 - Participar criticamente na promoción da diversidade cultural, expresando e achegando creativamente as experiencias propias, respectando as diferenzas entre persoas e comunidades.	Expresar creativamente a súa visión dos riscos, desafíos, e esperanzas no futuro propio e da humanidade		
CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.	Recoñecer os xéneros literarios e expresións artísticas nas que se expresou o horizonte cristián do futuro.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.	Reflexionar sobre os desafíos futuros, ecolóxicos e sociais, da sociedade e a responsabilidade anticipatoria do ser humano contemporáneo á luz do Maxisterio da Igrexa.	TI	40
CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.	Profundar no diálogo da ecoloxía integral coa reflexión científica sobre o desenvolvemento sostible.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal. - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - Estratexias de comunicación en distintas linguaxes das propias ideas, crenzas e experiencias en contextos interculturais. - Razonabilidade da fe, desenvolvemento integral da persoa e fomento do ben común. - A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo. - A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural. - A vida da Igrexa como xeradora de identidade e cultura ao longo da historia: análise das súas contribucións á construción social, política e cultural. - Respecto #ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural. - Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta. - Os dereitos humanos e os obxectivos de desenvolvemento sostible en relación co pensamento social cristián. - A esperanza cristiá e a santidad.

UD	Título da UD	Duración
6	Xesús coidador	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Reflexionar sobre a importancia do autocuidado, a confianza e a axuda mutua para a saúde física e mental.	PE	65
CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral.	Investigar sobre persoas e institucións que se comprometen cos demais en situacións de emerxencia como expresión do coidado aos máis desfavorecidos.		
CA1.5 - Cooperar activamente en proxectos de coidado e responsabilidade cara ao ben común, inspirados na perspectiva cristiá, participando en accións de mellora da contorna e na formulación das opcións profesionais.	Descubrir nas palabras e accións de Xesús a razón da compaixón ante do sufrimento dos outros.		
CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.	Analizar unha obra de arte comprendendo o significado relixioso que transmite.		
CA1.9 - Formular posibles respostas ás preguntas de sentido, coñecendo e valorando as achegas das tradicións relixiosas, en especial a proposta de sentido da vida de Xesucristo, elaborando as súas propias respostas partindo dunha análise crítica e a adaptación á súa situación persoal.	Coñecer os puntos en común de diferentes tradicións relixiosas na concepción do carácter sacro da natureza		
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Identificar a importancia da confianza, nun mesmo, nos demais, en Deus, na elaboración do proxecto vital.	TI	35
CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.	Analizar os desafíos da humanidade á luz de de a doutrina da Igrexa expresada en Fratelli Tutti.		
CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.	Identificar a orixe da comunidade cristiá no anuncio e testemuño da memoria da entrega de Xesús		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.
- Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana.

Contidos

- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.
- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.
- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.
- Estratexias de comunicación en distintas linguaxes das propias ideas, crenzas e experiencias en contextos interculturais.
- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.
- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo.
- Principios e valores do ensino social da Igrexa e a súa aplicación en sociedades democráticas.
- A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural.
- Respecto #ante a beleza das diversas manifestacións culturais e relixiosas como elemento de pertenza e tradición cultural.
- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.
- Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático.
- Actitudes e destrezas de diálogo ecuménico e interrelixioso con pleno respecto ás conviccións propias e as dos outros.

UD	Título da UD	Duración
7	Cidadáns do mundo	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Reflexionar sobre a perspectiva do 'corazón' e dos talentos á hora de ir configurando un proxecto vital.	PE	35
CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral.	Coñecer as razóns, xestos e costumes de acollida e hospitalidade das diferentes tradicións relixiosas ou culturais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Comprender a acollida e a hospitalidade como expresión do recoñecemento á dignidade humana.	TI	65
CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.	Recoñecer na tradición bíblica o carácter sacro da acollida e a hospitalidade fundamentado no ser dun Deus que acolle especialmente aos máis desfavorecidos.		
CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.	Identificar a misión universal da Igrexa, respectando a diversidade cultural, como mandato de Xesús.		
CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.	Poñer en diálogo as contribucións das ciencias naturais e o desenvolvemento sostible coa tradición bíblica e a ecoloxía integral		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida. - Trazos esenciais da antropoloxía cristiá en diálogo coa dignidade humana. - Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal. - Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade. - O Evanxeo como resposta á procura de sentido. - A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional. - Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural. - A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo. - A Biblia como fonte de coñecemento para entender a historia e identidade de Occidente e o diálogo intercultural. - Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes. - Corresponsables no coidado das persoas e do planeta. - Os dereitos humanos e os obxectivos de desenvolvemento sostible en relación co pensamento social cristián. - Propostas da ética social da Igrexa aplicadas aos desafíos do mundo actual e ao paradigma tecnocrático. - A esperanza cristiá e a santidad.

UD	Título da UD	Duración
8	Unha Igrexa que coida	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Cooperar á construción de sociedades xustas e democráticas, fortalecendo vínculos sociais e interxeracionais, e as relacións en modelos de interdependencia, analizando a realidade, tendo en conta os principios e valores do maxisterio social da Igrexa e promovendo o desenvolvemento humano integral.	Valorar o voluntariado como expresión do compromiso coas necesidades dos máis vulnerables.	PE	35
CA1.6 - Contribuír á fraternidade universal, contrastando criticamente o paradigma científico tecnolóxico vixente e as narrativas de progreso, coa antropoloxía, a moral e a escatoloxía cristiá, respondendo con sensibilidade e implicación a situacións de empobrecemento e vulnerabilidade.	Coñecer iniciativas sociais e eclesiais que contribúen a tecer redes de coidados.		
CA1.10 - Favorecer a convivencia social en contextos plurais, respectando as opcións persoais e xerando espazos de diálogo e encontro.	Coñecer experiencias de diálogo interrelixioso.		
CA1.2 - Formular un proxecto persoal de vida con sentido que responda a valores de coidado propio, dos demais e da natureza, respectando os dos outros, tomando como referencia a Xesucristo, sendo capaz de modular estas opcións en situacións vitais complexas.	Recoñecer o valor do acompañamento no proceso de decisión do proxecto persoal.	TI	65
CA1.3 - Asumir valores e actitudes de coidado persoal, dos outros, da natureza e dos espazos comúns, favorecendo actitudes de respecto, gratuidade, reconciliación, inclusión social e sustentabilidade.	Considerar a importancia de buscar a unidade por encima das diferenzas e o sentido cristián da compaixón e o perdón.		
CA1.8 - Desenvolver sentido de pertenza a unha tradición cultural, con expresións sociais, artísticas, éticas e estéticas, valorando adecuadamente a súa contribución no seu momento histórico, relacionándoas con contextos actuais e promovendo a súa memoria como legado vivo.	Recoñecer achegas culturais de inspiración cristiá na que se expresa e materializa a admiración e o coidado da natureza.		
CA1.11 - Recoñecer a Igrexa, comunidade dos discípulos de Xesucristo, e o seu compromiso na amizade social como núcleos esenciais do cristianismo, valorando criticamente a súa contribución cultural e histórica.	Profundar no sentido da natureza e misión da Igrexa e a súa achega á sociedade.		
CA1.12 - Poñer en diálogo o saber relixioso con outras disciplinas, tradicións culturais, paradigmas científicos e tecnolóxicos e outras cosmovisións, tendo en conta os métodos propios de cada disciplina e respectando a pluralidade.	Poñer en diálogo as ciencias naturais coa ecoloxía integral		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Dignidade humana e proxecto persoal na visión cristiá da vida.
- Situacións vitais e preguntas existenciais en relación coa construción do proxecto persoal.
- Xesucristo como referencia para o recoñecemento e valoración positiva da dignidade humana e a solidariedade.
- O Evanxeo como resposta á procura de sentido.
- Estratexias de comunicación en distintas linguaxes das propias ideas, crenzas e experiencias en contextos interculturais.
- A transformación social como vocación persoal e proxecto profesional.
- Cosmovisión, identidade cristiá e expresión cultural.
- A Igrexa como comunidade dos discípulos de Xesucristo.
- A vida da Igrexa como xeradora de identidade e cultura ao longo da historia: análise das súas contribucións á construción social, política e cultural.
- Aprecio da relación da mensaxe cristiá coa ciencia e a cultura como medio de enriquecemento do conxunto dos saberes.
- Figuras históricas e eclesiais comprometidas co ben común.
- Corresponsables no coidado das persoas e do planeta.
- Proxectos eclesiais que traballan a amizade social, a solidariedade interxeracional e a sustentabilidade do planeta.
- Actitudes e destrezas de diálogo ecuménico e interrelixioso con pleno respecto ás conviccións propias e as dos outros.
- O compromiso das relixións na construción da paz e a superación da violencia e os fundamentalismos.
- A esperanza cristiá e a santidad.

4.1. Concrecións metodolóxicas

principio metodolóxico nesta materia é o de partir da realidade dos propios alumnos, auténticos protagonistas da aprendizaxe, para axudarlles a ser cada vez máis autónomos e capaces de desenvolverse por si mesmos. Por iso é preciso ter moi en conta o que eles coñecen e pensan sobre un tema concreto tratando de conectar cos seus intereses e necesidades. E así, dese xeito, propoñerlles unha finalidade clara para as novas aprendizaxes, que xustifiquen o esforzo e a adicación persoal que se lles vai esixir, favorecendo a aplicación e a transferencia das aprendizaxes relixiosas á vida cotián.

Ao mesmo tempo habemos de seguir o criterio dunha interdisciplinariedade porque a relixión é unha materia que está intimamente relacionada coas demais áreas curriculares. De aí a importancia da globalización procurando entrar en contacto coa cultura concreta, en diálogo aberto cos outros campos do saber. Dun modo especial coas áreas que van en procura dunha síntese coherente e integradora da personalidade do alumno.

Outro criterio básico é que a aprendizaxe ha de ser crítica para que aprendan a valorar o feito relixioso e a respectar a dignidade sagrada de todos os seres humanos. Iso axudaraos a que descubran unha visión xeral do que supuxo e como influíu a relixión ó longo da historia e coñezan que ela foi un elemento integrante da cultura e da vida da humanidade. Con ese criterio dunha crítica positiva adquirirán uns valores fundamentais para a interpretación, asimilación e vivencia da propia historia e do mundo obtendo unha visión harmónica da vida que lles posibilita ser máis felices e construtores de paz.

Outro criterio metodolóxico é o da pluralidade. Fomentaremos na clase unha dinámica que favoreza a interacción comunicativa procurando un clima de axuda mutua, empatía respecto e tamén faremos uso dunha pluralidade de medios, tales como análise, debates, exposicións, etc., para evocar experiencias, presentar contidos relixiosos e para axudar ó alumno a descubrir e a expresar con espírito crítico e construtivo o que foi descubriendo e, á vez, aprenda a

respectar e valorar os criterios e as achegas dos demais e se vaia abrindo a unha sociedade multicultural.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Libro do alumno. Relixión Católica de 3º de ESO. Proxecto Edén. SM
Guía do profesor. Relixión Católica de 3º de ESO. Proxecto Edén. SM
Recursos interactivos en smaprendizaje.com

Os recursos didácticos que se propoñen están en coherencia e ao servizo dos demais elementos desta programación didáctica. A insuficiente carga lectiva da nosa materia esixe unha planificación que permita rendibilizar os tempos de traballo directo co grupo para desenvolver o programado.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Facilita a valoración dos coñecementos previos, as capacidades e as actitudes do alumnado, con obxecto de adecuar o proceso de ensino-aprendizaxe á realidade das súas posibilidades.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	15	10	15	10	10	15	15	100
Proba escrita	65	65	50	50	60	65	35	35	52
Táboa de indicadores	35	35	50	50	40	35	65	65	48

Criterios de cualificación:

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- Traballo: Cada traballo será valorado de 0 a 10 puntos. A nota neste apartado será a media obtida entre tódolos traballos feitos. Ponderación: 30%
- Exercicios: Cada exercicio será valorado de 0 a 10 puntos. A nota neste apartado será a media obtida entre tódolos exercicios feitos. Ponderación: 20%
- Redacción: Valorarase a redacción empregada nos diferentes traballos e exercicios cunha puntuación de 0 a 10. Ponderación: 10%
- Ortografía: Valorarase nos traballos e nos exercicios tendo en conta que se puntuara a mesma falta só una vez, restando 0'1 puntos. . Ponderación: 10%
- Presentación. Terase en conta a presentación nos seguintes puntos: caligrafía, limpeza, marxes correctos a ambos lados. . Ponderación: 10%

- Atención. Terase en conta a atención durante as clases cunha puntuación de 0 a 10 puntos. Ponderación: 10%
- Compañeirismo: Terase o grao de compañeirismo e integración na clase cunha puntuación de 0 a 10 puntos. Ponderación: 10%

A cualificación de cada trimestre será a suma destes 7 apartados.

A cualificación final será a media dos tres trimestres, de tal forma que a media sexa igual ou superior a 5.

Para superar a materia, con carácter xeral, teranse que ter superados tres trimestres. Poderá superarse a materia con un trimestre suspenso cando a nota sexa de 3 ou 4 puntos.

Cráterios de recuperación:

Os alumnos que non teñan acadado a nota suficiente para superar a materia terán que levar a cabo unha serie de traballos para superar as avaliacións suspensas.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O alumnado que teña a materia pendente do curso anterior terá que realizar unha serie de traballos, un por avaliación, de tal maneira que irá recuperando a materia pendente e daraselle unha nota media o final de curso.

6. Medidas de atención á diversidade

No ensino da relixión temos o convencemento de que cada persoa é única e irrepetible polo que a atención á diversidade está sempre presente. Habitualmente ocorre que algúns alumnos teñen necesidades educativas especiais asociadas a algún tipo de discapacidade física ou mental, outros necesitan axudas técnicas e outros están máis adiantados nas súas calidades requirindo ensinanzas alternativas para satisfacer as súas posibilidades en toda plenitude.

En todo caso seguiranse as directrices que marque o Plan de Atención á Diversidade do Centro.

Evidentemente traballaremos de acordo co diagnóstico psico-pedagógico en estreita relación co Departamento de Orientación do Centro e en sintonía cos profesores compañeiros de Pedagogía Terapéutica.

Ademais, para ser fieis á singularidade de cada alumno e alumna trataremos de:

1. Escoller en cada caso o máis apropiado propoñendo variedade de actividades para un mesmo contido: non todos os alumnos realizarán as mesmas actividades. Diferenciamos contidos prioritarios dos outros complementarios e de ampliación.
2. Graduar as diversas aproximacións que poden darse a un mesmo criterio de avaliación.
3. Utilizar metodoloxías diversas, empregando materiais didácticos variados e graduados en función da súa dificultade.
4. Favorecer equipos na clase que posibiliten a interacción: agrupamentos flexibles e ritmos distintos. Os grupos de traballo non estarán sempre formados por os mesmos alumnos senón que estarán en función da tarefa a realizar.
5. Para alumnos máis motivados faranse actividades de ampliación que lles axuden a desenvolver as súas capacidades.
6. Para alumnos con dificultades no proceso normal de aprendizaxe ofreceranse actividades sinxelas, breves e de reforzo coa intención de prestarlles todo o apoio que precisen.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora (CL)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita (EOE)	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.3 - Comunicación audiovisual (CA)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital (CD)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial (ESE)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico (FECC)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores (EEV)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero (IG)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Creatividade (CR)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Educación para a saúde (ES)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Formación estética (FE)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable (ESCR)	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais (RMCI)	X	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Si se define no artigo 121 da LOMLOE que o proxecto educativo do centro incluirá un tratamento transversal da educación en valores, do desenvolvemento sostible, da igualdade entre mulleres e homes, da igualdade de trato e non discriminación e da prevención da violencia contra as nenas e as mulleres, do acoso e do ciberacoso escolar, así como a cultura de paz e os dereitos humanos. Pola súa gran utilidade, podemos utilizar os que define a normativa nacional para a ESO (art. 6.5 RD 217/2022): a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o emprendemento social e empresarial, o fomento do espírito crítico e científico, a educación emocional e en valores, a igualdade de xénero, a creatividade, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.

- Comprensión lectora (CL)
- Expresión oral e escrita (EOE)
- Comunicación audiovisual (CA)
- Competencia dixital (CD)
- Emprendemento social e empresarial (ESE)
- Fomento do espírito crítico e científico (FECC)
- Educación emocional e en valores (EEV)
- Igualdade de xénero (IG)
- Creatividade (CR)
- Educación para a saúde (ES)
- Formación estética (FE)
- Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable (ESCR)
- Respecto mutuo e cooperación entre iguais (RMCI)

Ao traballar os mesmos descritores operativos que as demais materias, a materia de Relixión pode integrarse como unha materia nos proxectos de Interdisciplinarietà e o traballo por ámbitos. Nos propios saberes recóllese a relación de con outras disciplinas especialmente Lingua, Historia, Xeografía, educación plástica e visual, etc.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Conmemoración do día da Violencia contra as mulleres	O Día Internacional da Eliminación da Violencia contra a Muller conmemórase anualmente o 25 de novembro para denunciar a violencia que se exerce sobre as mulleres en todo o mundo e reclamar políticas en todos os países para a súa erradicación.			
Día Mundial da loita contra a SIDA	O 1 de decembro de cada ano, o mundo conmemora o Día Mundial da Sida. O mundo únese para apoiar ás persoas que conviven co VIH e para lembrar ás que faleceron por enfermidades relacionadas coa sida.			
Día dos Dereitos Humanos.	O Día dos Dereitos Humanos celébrase cada 10 de decembro, día en que, en 1948, a Asemblea Xeral das Nacións Unidas adoptou a Declaración Universal de Dereitos Humanos (DUDH). A Declaración Universal de Dereitos Humanos é un documento histórico que proclama os dereitos inalienables que corresponden a toda persoa como ser humano, independentemente da súa raza, cor, relixión, sexo, idioma, opinión política ou doutra índole, orixe nacional ou social, posición económica, nacemento ou calquera outra condición.			

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Celebración do día da Paz.	O 30 de xaneiro celébrase o día da paz e os institutos convértense nun instrumento de paz e entendemento entre persoas de distinta raza, cultura e relixión, o obxectivo é fomentar a tolerancia, a solidariedade, a concordia e o respecto polos Dereitos Humanos de todas as persoas, independentemente da súa orixe ou o seu pensamento.			

Observacións:

Os obxectivos das actividades deste Departamento de Relixión Católica son:

1. Procurar unha relación entre os alumnos que provoque unha maior consideración das capacidades de autoestima persoal, de inserción social e de afecto.
2. Animar o traballo en equipo favorecendo a solidariedade e apreciando o valor do distinto.
3. Facilitar a convivencia e integrar aos alumnos de distintas culturas.
4. Completar a formación relixiosa na súa aplicación práctica achegando aos alumnos á cultura, arte e símbolos relixiosos do seu entorno.

As actividades realizaranse sempre en coordinación co Departamento de Actividades Extraescolares e outros departamentos que compartan intereses didácticos.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
A programación axústase ao marco normativo curricular estatal e autonómico e ao currículo de Relixión.
A programación está adaptada ás características do centro, do grupo ou de alumnado
A programación vincula este curso co perfil de saída, os descritores operativos e obxectivos de cada etapa
Escolléronse as pedagogías activas que contribúen á aprendizaxe competencial.
Conseguín manter unha relación entre as actividades para desenvolver na situación de aprendizaxe e o desenvolvemento dos descritores operativos.
Tiven en conta a diversidade do alumnado en canto a capacidades, distintos niveis cognitivos, ritmos e estilos de traballo, habilidades, estilos de aprendizaxe...
Elaborei e compartín co alumnado indicadores de logro da secuencia.
A estrutura da situación de aprendizaxe inclúe todos os elementos formais.
Planifiquei as situacións de aprendizaxe a partir dos criterios de avaliación que establece o currículo utilizado en cada secuencia aqueles saberes que me permitían progresar na adquisición da correspondente competencia específica.
A situación de aprendizaxe tivo en conta os descritores operativos das competencias clave e buscou o diálogo curricular con outras materias.
A secuencia ten unha tarefa final con sentido e é adecuada aos criterios de avaliación.
A programación é flexible para responder as circunstancias de cada curso ou grupo

Avalíase e adecúa esta programación didáctica.
Tentei vincular os novos coñecementos a experiencias previas dos estudantes e ao seu propio contexto vital.
Establecín relacións entre os seus coñecementos previos e os novos coñecementos.
Dei a coñecer os obxectivos da situación de aprendizaxe.
Detallei todos os pasos a seguir e a secuencia temporal é detallada, coherente e factible.
Marquei os prazos teniéndolo en conta o tempo de traballo dispoñible.
Xustifiquei a adecuación do produto final ao reto proposto.
En cada sesión, dei pautas para o traballo do alumnado
Propuxen aos estudantes problemas de complexidade adecuada á súa idade.
Dei frecuentes oportunidades para a interacción e a discusión.
Tentei que as actividades se adapten a contextos e situacións reais (fose da aula ordinaria); por exemplo; realizando entrevistas, reportaxes fotográficas
Tentei facer conexións nalgunha actividade da situación de aprendizaxe a con outras áreas ou materias.
Incorporei e utilicei con normalidade as ferramentas dixitais e Internet nas tarefas propostas.
Potencie a distribución de tarefas utilizando roles distintos e rotatorios.
Proporcionei un clima de aula libre, motivador e democrático.
Utilicei e propuxen ao alumnado estratexias de resolución de conflitos.
Reflexionei e avalie o meu labor docente durante todo o desenvolvemento da situación de aprendizaxe, realizando modificacións (nas tarefas, nos contidos, na metodoloxía) cando foi necesario
Fixen unha revisión da conveniencia dos saberes básicos empregados para conseguir o criterio de avaliación.
Proporcionei regularmente unha resposta a cada produción dos estudantes.
Utilicei variadas ferramentas de avaliación ao longo da tarefa (diario de reflexións, portafolio, observación, probas escritas ou orais,
Tiven en conta os criterios de cualificación acordados e difundidos.).

Descrición:

No Real Decreto 984/2021, do 16 de novembro, polo que se regulan a avaliación e a promoción na Educación Primaria, así como a avaliación, a promoción e a titulación na Educación Secundaria Obrigatoria, o Bacharelato e a Formación Profesional, indícase menciónase que, en todas as etapas, ademais de avaliar ao alumnado ha de avaliarse o proceso de ensino aprendizaxe e a propia práctica docente.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DO PROXECTO:

O proxecto Didáctico está sometido a un proceso de avaliación continua na planificación e desenvolvemento dos diferentes programas que o compoñen, para determinar si as actividades e procesos deseñados se están a desenvolver na practica adecuadamente.

Ó finalizar o curso realizarase unha avaliación final para determinar en que medida foron alcanzados os obxectivos

propostos no proxecto.

Os datos obtidos desta avaliación serán os que nos sirvan de punto de partida para a elaboración do proxecto do curso seguinte e de propoñer alternativas de traballo.

ESTRATEGIAS PARA A TOMA DE DECISIÓNS SOBRE PLANIFICACIÓN E EXECUCIÓN:

1. Reflexión e valoración dende a práctica real, coa introdución de modificacións oportunas.
2. Revisión periódica de análise de dificultades.

9. Outros apartados